

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svake subote ◀ Godišnja pretplata 50 din ◀ Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 ◀ Telefon uredništva 30.866 i 26.516, uprave 30-866 ◀ Račun Poštanske štedionice br. 57.686
◀ Oglasi po ceniku ◀ Rukopisi se ne vraćaju ◀

Beograd, 14 maj 1938
God. IX ◀ Broj 19

Pred godišnju skupštinu Saveza SKJ

(Iz izveštaja o radu u prošloj godini)

Ove godine navršava se dvadeset godina od ujedinjenja i oslobođenja našega naroda i stvaranja jugoslovenske države. Dve decenije su kratak period u životu jednoga naroda, ali u životu čoveka predstavljaju dovoljno dugo vreme da se zaborave mnogi događaji i časovi, naročito ako su bili teški i bolni. Stare generacije koje su učestvovala u stvaranju ove države lagano izumiru. Veo zaborava pokriva njihovo veliko delo. Nove generacije ne znaju za teške dane ropstva i mučne borbe za slobodjenje. Rođene u slobodi, isuviše zauzete borbom za lični opstanak, ne mogu dovoljno da cene značaj narodne slobode. Oni je smatraju kao nešto prirodno, dato samo od sebe. Sloboda, kao i zdravlje i mladost, ima značaj negativne vrednosti. Njihova se vrednost u punoj meri oseti tek onda kad se izgubi. Zato kult slobode treba brižljivo razvijati i negovati jer je neophodno potreban za održavanje i odbranu slobode. Jugoslovensko Sokolstvo, negujući i ceneći lepe sokolske i narodne tradicije, to je shvatilo od prvih dana oslobođenja.

Predratno Sokolstvo, i srpsko, i hrvatsko, i slovenačko, dalo je svoj prilog u radu na narodnom ujedinjenju. U krvavoj borbi iz koje je nikla Jugoslavija podnelo je Sokolstvo dosta žrtava. Mi se ponosimo tim radom u teškim danima narodnog života i duboko klanjamo pred palim žrtvama; ponosimo se visokim idealima i dubokom verom u pobedu jugoslovenske i slovenske misli kojima je Sokolstvo bilo prožeto; ponosimo se naročito moralnom i duhovnom nastrojenošću tih generacija, koje su delom i žrtvom dokazale iskrenost svoje vere i svojih ideala.

U jubilarnoj godini naše nacionalne i državne slobode, koja nije delo slučaj, već neminovna rezultanta stremjenja, napora i žrtava više pokolenja, ne možemo a da se u kratko ne osvrnemo na naš rad i delo u ovih dvadeset godina. Iz izvesne istorijske perspektive bolje se oertavaju glavne konture toga dela, jer ne smetaju sitne pojedinosti. U opštoj posleratnoj pometnji, idejnoj razbijenosti i zamorenosti, koje su nastale posle kratkog nacionalnog zanosa, Sokolstvo je prvo izišlo na pravi put i njime snažno zakoračilo. Odmah posle rata, ne opijajući se pobedom, jugoslovensko Sokolstvo vizionerski gleda u budućnost i nastavlja svoje večito delo. Sokolstvo je prvo osetilo da nije vreme za odmaranje na lovorikama pobeđe; da je slobodu isto toliko teško očuvati kao što ju je bilo teško osvojiti; da narodno jedinstvo treba produbiti i učvrstiti; da je, više nego ikada, potrebna nega duha i tela. Diferencije između jugoslovenskih plemena, uslovljene različitim istorijskim, političkim, kulturnim i verskim uticajima, trebalo je zbrisati. To se nije moglo ničim tako temeljno i brzo učiniti koliko širinom shvatanja, negovanjem duha prave slobode, verskom tolerancijom i težnjom za socijalnom pravdom. Sokolstvo je uvek iskreno težilo da radi i živi po tim načelima, i ta načela nije nikada izneverilo. Instinktom koji je jači od logike, Sokolstvo je osetilo duhovne, materijalne i moralne koristi od zajednice i jedinstva. Ono je osetilo potrebu za potpunim stapanjem naših plemena u jedinstven narod. Zbog toga jugoslovenska ideja postaje ideja vodilja posleratnog Sokolstva. Već 1920 godine u Mariboru, na skupštini So-

kolskog saveza Srba, Hrvata i Slovenaca, Sokolstvo jednodušno donosi zaključak o promeni imena u Jugoslovenski sokolski savez. Time se, i u samom nazivu, htelo da izrazi jugoslovenska suština Sokolstva. Jugoslovenska ideja ostaje sinteza svih sokolskih težnja, bez obzira na faze kroz koje je prolazio naš nacionalni život. Jugoslovenstvo ostaje za Sokole jezgra našeg nacionalnog života. Ono je za nas večno.

No u svom opštem vaspitnom radu Sokolstvo je ubrzo uvidelo, da je nedovoljno ako se sokolski rad ograniči samo na grad. Nacionalni i duhovni preporodaj nemoguć je ako ne obuhvati široke narodne mase. Jačina i vrednost jednoga naroda zavise najvećim delom od moralno-duhovnog stanja narodnih masa. I zato Sokolstvo upravlja svoj put u jugoslovensko selo. Sokolstvo se obraća onima koji su najviše zaostali kulturno i materijalno, ali koji su od uvek predstavljali nepresušni izvor moralne i nacionalne snage. Ulazak Sokolstva u selo je epohalan događaj u istoriji našega Sokolstva. Čini nam se da se njegov značaj u današnjici još ne može oceniti u punoj meri. Za poslednjih nekoliko godina sokolski rad na selu znatno je koraknuo napred. Ali taj rad nailazi na velike teškoće materijalne prirode, a još više na teškoće zbog nedovoljnog broja sokolskih radnika. Savez i celokupno Sokolstvo očekuje od sokolskog rada na selu najveće rezultate i poklanjaju mu veliku pažnju i potporu.

* * *

Rad uprave Saveza SKJ u prošloj godini izložen je u štampanim izveštajima pojedinih odbora i oteka. Iz župskih izveštaja vidi se, da se rad u većini župa i jedinica razvijao normalno. Sa zadovoljstvom možemo da istaknemo da izgleda, da se zaustavilo opadanje broja članstva i jedinica, koje se opazalo naročito za poslednje dve godine u onim župama koje su bile izložene pritisku teških političkih prilika. U nekim župama čak, u prkos svemu pritisku, opaža se porast članstva, a naročito sokolskog naraštaja. To je najbolji dokaz, da se u Sokolstvo nalazi mnogo snažnoga, zdravoga i moralnoga, da Sokoli veruju u svoje ideale bez ikakvih oblačaka sumnje, da su u stanju da se muški usprave u odbranu svojih ideala, pa ako je potrebno i da trpe i pate. Sokolstvo veru nikada ne gubi!

U jubilarnoj godini narodnog i državnog jedinstva nećemo da se žalimo na teške prilike koje nepravедno pogadaju Sokolstvo. Hoćemo samo da konstatujemo da u nekim krajevima naše države napadi na Sokolstvo još ne prestaju, da se našim jedinicama ometa rad, da su Sokoli zbog sokolovanja izloženi raznim neprilikama. Celokupno Sokolstvo to bolno oseća, ma gde se ti nemili događaji zbivali, na jugu ili severu, na zapadu ili istoku, jer je Sokolstvo jedno i nedeljivo. Svejedno je da li je čovek ranjen u desnu ili levu ruku, obe rane podjednako bole i krvare. Naročito sa žalošću ističemo da se sokolski rad dovoljno ne poznaje i ne ceni ni od onih koji bi morali da ga dobro poznaju i koji bi ga onda, u to smo duboko uvereni, i bolje cenili.

Toliko puta je isticano, da je Sokolstvo nepolitička organizacija. Sokolstvo zabranjuje unošenje politike u sokolski rad. Ako su se pojedinci katkada ogre-

(Nastavak na 2 strani)

X
SOKOLSKI SVESOKOLSKI
SLET
u Pragu

ZUPSKI NAČELNICI ČOS
PREGLEDALI SU SLETIŠTE

30 aprila župski načelnici ČOS, pod vodstvom načelnika brata dr. Klingera, obišli su sletišta na Strahovu i pregledali izvršene radove, uređaje garderoba, odeljenja za umivanje u garderobama i sabirališta. U pratnji arhitekta Balabana pregledali su zatim izgradnju tribina i postavljanje podzemnih instalacija na samom vežbalištu za radio-prenos muzike, jer će, kako je poznato, muzička pratnja prostih vežbi biti prenošena na ceo teren pomoću zvučnika, reproduktora, koji će biti instalirani pod zemljom. Posle toga su župski načelnici obišli vojno vežbalište i razgledali ona mesta, gde će biti izgrađena vežbaonica za međunarodna takmičenja FIG-e i za takmičenja za prvenstvo ČOS. Najposle razgledali su i vežbaonicu Tirševog državnog zavoda.

REGISTRICIJA NA SLETSKIM
TAKMICENJIMA

Zanimljivo je rešenje, koje je doneo stručni odbor ČOS u pogledu takmičara, koji su i članovi sportskih društava. Prema tom rešenju, oni članovi-Sokoli, koji su prijavljeni za takmičenja u onim granama, koje gaje kao članovi sportskih društava, neće se moći takmičiti u tim disciplinama i kao Sokoli. Tako na primer, ne može se takmičiti onaj Soko koji je član nekog lakoatletskog kluba u granama lake atletike, ali zato se može takmičiti u plivanju i drugim granama, kojima se klub, kome pripada takav član — Soko ne bavi.

VOĐE DECE

Prilikom sletskih dana dece određeno je, da jedan vođa dece može vršiti nadzor nad najviše 30 dece.

TEMELJITE PRIPREME ČESKOSLO-
VAČKOG SOKOLSTVA ZA SLET

Priprema češkoslovačkog Sokolstva za X svesokolski slet izvođena je vrlo pažljivo, što se vidi iz godišnjeg izveštaja načelnštva ČOS i izveštaja župa o radu u ovoj godini. ČOS priredila je 19 prednjačkih tečajeva, u kojima je bilo 740 slušalaca. U prednjačkim tečajevima; koje su održale župe, bilo je 1.602 slušalaca. Osim prednjačkih tečajeva priređivale su župe tečajeve za vođe dece, naraštaja i za dopunsku telovežbu. Vrlo česte utakmice, kako savezne tako i župske bile su održavane u cilju što bolje pripreme za sletska takmičenja i što bolju spremu sudija, kojih će biti potrebno veoma mnogo. Na kraju bilo je održano i nekoliko tečajeva za sudije iz opštih grana telovežbe, u kojima su sa uspehom bili iskorisćeni filmovi.

Za sve grupe članstva, koje će učestvovati na X sletu, izrađena su detaljna uputstva, i to za svaku kategoriju posebno. Za takmičenja starije braće ustanovljena je granica starosti od 40 godina. Samo oni koji su navršili 40 godina mogu se takmičiti u redovima starije braće. Za one članove koji su navršili 50 godina, određeno je da

moraju doneti lekarsko uverenje, da se mogu takmičiti.

SLET DECE I NARAŠTAJA

Kako se za nastup dece prijavilo mnogo više Sokolića nego što je bilo predviđeno, to neće biti svi smešteni na stan u garderobe, kako je bilo prvobitno rešeno. Sem toga ukazala se mogućnost da se decu i naraštaj za vreme njihovih dana smesti u škole, koje će u to vreme biti prazne. Time se menja i pravac povorke i način ishrane dece i naraštaja, što je već uzeto u proučavanje.

POVORKE NA X SLETU

Za vreme trajanja X svesokolskog sleta biće održane 4 svećane povorke. Prva povorka biće za vreme IV srednjoškolskih igara, druga za vreme dečjih dana, treća za vreme naraštajskih dana, a četvrta za vreme glavnih sletskih dana, dana sokolskog članstva.

POVORKA NARAŠTAJA

Zbor župskih načelnika ČOS doneo je na svom nedavnom zasedanju odluku, da naraštaj nastupa u povorci u novim, zelenim svećanim odorama, ali biće dozvoljeno učestvovati i u starim belim odorama, kao i u crveno belom vežbačkom odelu. Prema tome će biti omogućeno svim naraštajcima da uzmu učešća u svećanoj povorci. Na taj način ići će kroz Prag povorka od 35.000 naraštajaca i naraštajki. To će biti najveća povorka naraštaja od postojanja sletova.

Naraštaj će stupati u četama, koje će se sastojati od 13 devetoreda.

Prema izjavama župskih načelnika, najviše naraštajaca doći će na slet u novim zelenim odorama.

POVORKA ČLANSTVA

Nov pravac za povorku članstva bio je određen zbog toga, kako bi se dala mogućnost što većem delu građanstva da posmatra svećanu povorku i da pozdravi Sokole. Dužina puta za povorku iznosila je ranije 3.800 m., dok je sada određen put u dužini od 4.900 metara, i ide od sokolane Praškog Sokola preko Vaclavskih namjesti, kroz Ulicu 28 oktobra, odakle skreće u Jungmanovu ulicu, produžujući Lazarskom ulicom, Spalenom i Mislikovom na Rigrovu obalu, zatim pokraj Narodnog pozorišta Masarikovom obalom do Narodne skupštine i Pariskom ulicom na Staromjetski trg. Povorka se razilazi u Dugojoj ulici (Dlouha tržišta), koja daje mogućnost lakog i brzog razlaza.

Župe će učestvovati u povorci sa svojim članstvom u četama, koje će se sastojati od 13 dvanaestoredova; prema tome u svakoj četi biće 156 članova. Odbor za povorku izračunao je, da će povorka preći ovih 4.900 metara za 2 sata i 45 minuta, dok je na prošlom sletu bilo potrebno za manji put (stupalo se u osmoredovima) 4 sata i 27 minuta.

NASTUP NARAŠTAJA

Nastup za članstvo izradio je brat J. Činčera iz Praga. Prema ovome planu treba naraštaj da nastupa na sletišta u kolonama u sedamdesetdvostupu. Iza ulazne kapije 72-stupne kolone se razdvajaju na dve 32-stupne, koje se u sredini dele na dvanaestoredove. Posle toga se ove formacije šire u obliku levka čime nastaje lepa zvezda. Nastup treba da bude izvršen za 13 minuta, a odlazak sa sletišta preko bočnih izlaza za otprilike 14 minuta.

(Nastavak sa 1 strane)

šili o ovaj sokolski princip, Sokolstvo to osuđuje i ne može kao kolektiv da primi na sebe odgovornost za rad pojedinaca pa ni posledice takvog rada. Nije dopušteno da se pojedinačni slučajevi uopštavaju. Kao nacionalno vaspitna organizacija, Sokolstvo ima svoje izgrađene poglede na nacionalne, verske i socijalne probleme i pojave. Vršeći svoje delo uvek u duhu sokolskih načela, Sokolstvo, samim tim, i manifestuje svoja osećanja i svoje poglede prema svima pojavama nacionalnog i društvenog života. Neizbežno je da pri tome dolazi ponekad u opreku sa drugim uverenjima i drugim ideologijama. Oni naši protivnici koji nam prebacuju da silazimo na teren partijske politike, poštenije bi učinili da se otvoreno izjasne protivu sokolske ideologije kao takve. — Propovedajući versku toleranciju, Sokolstvo dolazi u sukob sa verskim fanaticima; propovedajući Jugoslovenstvo, dolazi u sukob sa onima koji su plemenski orijentisani; propovedajući Slovenstvo, dolazi u sukob sa protivnicima sveslovenske ideje. Znači li to onda da se Sokolstvo bavi politikom? Ne. To znači samo da Sokolstvo ima svoju ideologiju i ideale po kojima se upravlja u životu. Oduzeti Sokolstvu ideologiju i ideale, znači ostaviti telo bez duše. Nikada se Sokolstvo nije vezivalo ni za koju političku grupaciju ili stranku, jer je htelo da uvek ostane podjednako svojim celoga naroda. Zato je apsurdno kad nam se prebacuje vezivanje za pojedine partije, što bismo, kad bi i postojala namera za tim kod nekih Sokola pojedinaca, morali energično da osuđimo i suzbijemo, jer bi to za Sokolstvo značilo svesno samoubistvo. U našoj posleratnoj političkoj istoriji videli smo potpuno propadanje velikih i jakih političkih stranaka i političkih grupacija. Sokolstvo, međutim, zato što je uvek ostalo politički nezavisno i slobodno, kao narodni pokret živi i razvija se i dalje. Tu svoju liniju ono ne može i ne misli nikada napustiti. Ono služi predano samo jednoj politici: narodnom i državnom jedinstvu i napretku jugoslovenskoga naroda i države.

* * *

Pored redovnog sokolskog rada prošla godina bila je naročito ispunjena spremanjem za X svesokolski slet u Pragu. Ovogodišnji jubilarni svesokolski slet je od osobitog značaja. Na njemu treba da se pokaže i u međunarodnom takmičenju puna vrednost sokolskog sistema vežbanja i jačina slovenskog Sokolstva; na njemu ima da se manifestuje slovenska uzajamnost, koju je danas potrebno više nego ikada istaći i naglasiti; na njemu treba da se ispolji, više svega, vitalna snaga Slovena i njihova sposobnost za organizaciju i disciplinu. Hoćemo da pred celim svetom pokažemo, da su Sloveni dorasli ostalim naprednim narodima. Savezna Uprava se naročito stara da omogući što većem broju Sokola sa sela učestvovanje na praškom sletu.

Izvesna neslaganja u gledanjima na ciljeve i zadatak Sokolske Petrove petoletnice ove godine su izgledana i pogledi ujednačeni. Veliki uspeh pretstavlja sam fakat, da se sokolska petoletka afirmirala u svih 25 župa i da je primljena od celokupnog jugoslovenskog Sokolstva. Njen glavni značaj je u njenoj moralnoj vrednosti, a to je možda i njen najviši domet. Materijalni uspeh petoletke ima tek da dođe. U svakom slučaju, taj materijalni uspeh je tek od drugostepene vrednosti: ono što je uvek određivalo velike akcije naših narodnih masa nije bilo materijalne vrste, već moralne i duhovne. Sa toga stovišta treba posmatrati i Sokolsku Petrovu petoletku.

U nizu značajnih proslava i sletova koje je Sokolstvo održalo u toku prošle godine širom cele naše države, naročito se ističe po veličini i značaju V pokrajinski slet u Skoplju. Vidovdanskim sletom u carskom Skoplju, koji je održan pod pokroviteljstvom Nj. Kr. Vis. Kneza Pavla, jugoslovensko Sokolstvo je dostojno proslavilo 25-godišnjicu oslobođenja Južne Srbije. Oslobođenje južnih krajeva imalo je dubokog odjeka kod svih Jugoslovena izvan granica tadašnje Srbije. Ono je unelo novu nadu i ojačalo veru u oslobođenje i ostalih krajeva i delova našega naroda, koje je uskoro i izvršeno posle teških

borbi i iskušenja. Uspelim sletom u Skoplju jugoslovensko Sokolstvo je na najlepši način dalo izraza svoje velike ljubavi prema našem klasičnom Jugu.

Češkoslovački narod, a sa njime i celo Sokolstvo i čovečanstvo pretrpelo je lani težak gubitak. Četrnaestog septembra 1937 godine umro je Toma Masarik, prvi predsednik slobodne češkoslovačke države. Nestalo je jedne od najvećih figura sadašnjice. Celokupno jugoslovensko Sokolstvo odalo je duboku i zasluženu poštu velikom čoveku, filozofu, državniku i humanisti, pokušanom prijatelju našega naroda. Savez Sokola učestvovao je na pogrebu sa delegacijom svojih članova.

I u ovoj godini Savez je održavao i negovao bratske veze sa ostalim sokolskim savezima. Najtešnje veze održavane su sa bratskim češkoslovačkim Sokolstvom. Naši delegati prisustvovali su na skupštini ČOS decembra meseca u Pragu. Živa prepiska se vodila o pripremama za svesokolski slet. Ali ništa lepše i ubedljivije ne može manifestovati veliku ljubav jugoslovenskog Sokolstva prema češkoslovačkom Sokolstvu i narodu koliko fakat, da se 10 hiljada jugoslovenskih Sokola sprema na slet u slovenski Prag. Dela govore rečitije od reči. I nije slučaj što baš ove godine toliki broj jugoslovenskih Sokola, kao nikada do sada, odlazi u Prag na jubilarni sokolski slet i na jubilarnu proslavu dvadesetogodišnjice stvaranja slobodne češkoslovačke države. — Veze sa Savezom bugarskih Junaka srdačne su i ako ne česte. Delegati našeg Saveza prisustvovali su godišnjoj skupštini Junaka u Kazanliku. Bugarski takmičari učestvovali su na takmičenjima Saveza slovenskog Sokolstva decembra meseca u Novom Sadu. Načelnik Saveza Junaka sa još jednim bratom bio je na tečaju za savezne sudije u Kaštel Sućurcu. Jedna delegacija Junaka prisustvovala je svečanom otvaranju Sokolskog doma u Sarajevu. Delegat Vitoške oblasti bio je na godišnjoj skupštini župe Beograd. — Odnosi prema poljskom Sokolstvu su srdačni i bratski. Zbog velike udaljenosti lične veze su retke. Zamenik starešine brat Gangl prisustvovao je sletu poljskog Sokolstva u Katovicama. Delegati Saveza bili su na godišnjoj skupštini SSS, koja se decembra meseca održala u Krakovu, i tom prilikom došli u bliži kontakt i sa braćom iz uprave Saveza poljskog Sokolstva i Krakovske oblasti. — Odnose sa braćom ruskim Sokolima najbolje ćemo okarakterisati ako kažemo da ih mi smatramo našima. Oni su kod nas našli svoju drugu otadžbinu, a mi ih ni po čemu ne izdvajamo od naših Sokola. — O prilikama u jugoslovenskom Sokolstvu u Americi znamo vrlo malo. Veze imamo jedino sa Sokolskim društvom u Buenos Airesu i u Dok Sud Boku. U prošloj godini ta je veza bila življa nego ranije. Posle velikih trzavica koje su vladale u društvu Buenos-Aires izgleda da su se odnosi poslednjih nekoliko meseci popravili. Društvo je održalo proslavu Prvog decembra, a od marta ove godine izdaje svoj list Sokolsku Zastavu. Na molbu društva, Savez je izdejstvovao te je Nj. V. Kralj darovao društvu zastavu. Savez je poslao društvu izvestan broj sokolskih knjiga i sokolskih priručnika i dao uputstva za rad.

I u godini 1937 rad u saveznoj kancelariji i u svima njenim odeljenjima tekao je normalno te su se na vreme izvršivali svi poslovi koji su, kao i uvek, bili raznovrsni i mnogobrojni. Kroz delovodni protokol u godini 1937 prošlo je u svemu 17.547 akata, a do časa kad se piše ovaj izveštaj 6950 akata. Pregled toga i ostalog velikog poslovanja kancelarije i njenog ekspedita izložen je detaljno u knjizi izveštaja o radu uprave Saveza SKJ u 1937 god.

NASTUP ČLANSTVA

Nastup za članstvo izradio je brat J. Mraz iz Nusle-Prag. Prema ovome planu članstvo nastupa u 90-redovima. To-liko ih na sletovima u kolonama nije nikada nastupalo, ali je to potrebno zbog toga, da bi 30.000 vežbača moglo brzo zauzeti na sletištu svoja mesta. Prema računima, nastup treba da bude izvršen za 7-8 minuta, odlazak sa terena predviđen je za oko 12 minuta, i to u tridesetredovima. Nastup i otpust su vrlo jednostavni, osnova je trostup i trored.

NASTUP DECE

Deca će imati tri nastupa; za svaku grupu je predviđen drugi nastup. Deca će se razlikovati po oznakama na kapi, o čemu smo već pisali. Svaki od ovih nastupa treba da bude izvršen u roku od 10 minuta.

POMOĆNI ZDRAVSTVENI ODBOR

Pomoćni zdravstveni odbor X svesokolskog sleta podneo je stručnom odboru ČOS detaljan plan svog rada, kako u pogledu pružanja prve pomoći na sletištu, tako i za rad prilikom svećanih povorki.

O POZDRAVLJANJU

Kako će se Sokoli međusobno pozdravljati kao pojedinci ili u stroju pri stupanju i u miru, šta pozdravljaju i koga, tačno je ustanovljeno na zboru župskih načelnika ČOS i izdata su o tome uputstva.

UVEŽBAVANJE NARASTAJA I ČLANOVA

Načelnništvo ČOS pažljivo prati rad na uvežbavanju u pojedinim župama. Članovi stručnog odbora pošli su u 46 župa da kontrolišu uvežbavanje prošlih vežbi članova i u 48 župa radi kontrole vežbi narastaja. Prema izveštajima, stanje uvežbavanja je u većini župa dobro.

ZNAČKE NA SLETISTU

Značke na sletištu biće dvovrsne. Jedne će biti u obliku kruga u promeru 10 cm. i svetle, bele boje, a druge u obliku pravougona 5 x 12 cm, crne boje. Značke su učvršćene za zemlju 23 cm. dugim ekserima.

DAN ODBRANBENOSTI

Za dan odbranbenosti ČOS koji će se odžati 16 juna o. g., određen je već detaljan program. Otvaranje dana odbranbenosti izvršiće se odavanjem počasti državnoj zastavi. Svrha ove priredbe je da se pokaže svima učesnicima i gledaocima, kako Tiršev sustav vrši uzgoj za odbranu. Toga dana nastupiće sve grupe članstva, a na kraju i vojska. Završetak programa određen je za prikaz zajedničkog rada sokolske dece, narastaja i članstva zajedno sa vojskom.

333 RUČKA ZA JEDNU MINUTU NA SLETISTU

Za jednu minutu moraće biti izdato na sletištu svima onima koji su prijavljeni za zajedničku prehranu 333 ručka da bi mogli stići na popodnevnu javnu vežbu. Ručkovi će biti izdavani za vreme od završetka prepodnevni pokusa pa sve do zbora u garderobama i na sabiralištima za popodnevne vežbe. Očekuje se, da će prijava za ručkove biti oko 400.000. Ručak će se spremati u 120 kuhinja na 60 raznih mesta. Jelovnik je već takoder sastavljen. Za doručak određena je za sve dane bela kafa i dve zemičke. Za ručkove, i to prvog dana: supa od kostiju sa grisonj i zeleni, knedla i teleće pečenje; drugog dana: supa i govedji gulaš i 3 zemičke; trećeg dana: supa od kostiju sa rižom, meso u paprici, knedla, itd.

KAKO ČEHOSLOVACI VODE RACUNA O SVOJJOJ POGRANIČNOJ BRAĆI

Jedan poznati praški hirurg predao je starešini ČOS bratu dr. Bukovskom Kč 3.000.— sa molbom da se pomogne naraštajcima Česima iz predela naseljenih pretežno Nemcima, da bi mogli da učestvuju na sletu. Tom prilikom je darovatelj rekao, da upravo u ovo vreme treba da se pokaže, kako se ne zaboravlja na onu pograničnu braću i kako se o njima vodi računa.

BRIGA ZA DECIJE ZDRAVLJE NA SLETU

Što se tiče zdravlja dece, koja će učestvovati na X sletu, sve pripreme su već izvršene. Kako će predavanja u osnovnim školama biti završena ranije, to će deca biti smeštena u 53 škole u unutrašnjosti grada. Na slet dolazi 23.000 dece sa 2.200 vodnika. Sletski zdravstveni odbor učinio je sve potrebne pripreme kako bi se što bolje očuvalo zdravlje ove dece: dao je uputstva za pelcovanje dece protiv difte-

rije, a za nekoliko hiljada siromašne dece nabavio je materijal za pelcovanje besplatno. Pred odlazak na slet, sva deca biće pregledana od strane lekara. Svako dete dobilo je detaljna uputstva, u kojima je naročito detaljno obrađen zdravstveni deo od strane docenta za dečije bolesti dr. Prohaske. U stanicama vršiće nadzor lekari i medicinari, a na sletištu biće deca pod nadzorom članova i članica pomoćnog zdravstvenog odbora, lekara i lekarki.

PREKO 200 LEKARA DOBROVOLJNO SE JAVILO ZA SLETSKE DANE

Za službu za vreme sletskih dana dobrovoljno se javilo preko 200 češkosl. lekara. Oni će raditi u 12 ambulana; neki će opet imati službu na sletištu, na tribinama i garderobama, neki u stanicama učesnika i skoro svugde gde se očekuje da će biti potrebna lekarska intervencija. Prilikom povorke biće raspoređeni lekari u stanice uzduž celog puta, kojim će se povorka kretati.

„VEĆE ČEŠKIH KLASIKA“

Posle uspelog koncerta „Sokolstvo u muzici i pesmi“, koji je održan nedavno, a o kojem smo već izvestili, Sokol Praha VII sa svojim muzičkim odborom sprema u okviru X sleta koncert pod nazivom „Veće čeških klasika“, koji će se održati pod pokroviteljstvom Saveta glavnog grada Praga u Smetaninoj dvorani Obecnog doma. Na koncertu će učestvovati poznati češki umetnici.

PRVI AMERICKI SLETSKI GOSTI VEĆ STIGLI U PRAG

Dne 4 o. m. prispela je prva grupa Čehoslovaka iz Amerike na X svesokolski slet, i to 28 žena i 12 muškaraca, koji su došli privatno. Prilikom njihovog dolaska u Prag bili su srdačno dočekani od praškog građanstva.

POVORKA SREDNJOŠKOLACA

Povorka srednjoškolaca održaće se 11 juna o. g. Povorka će krenuti sa sletišta u 17 časova, i to preko Pohorelca na grad, gde će odati počast pretsedniku republike dr. E. Benešu, posle će krenuti Hotkovom ulicom pa preko Klarova na Smetanin trg, Masarikovom obalom oko Narodnog pozorišta, dalje Narodnom ulicom preko Musteka i Železne ulice na Staromjetski trg, gde će biti pozdrav gradu Pragu. U povorci će učestvovati 50 muzika, među kojima će biti i nekoliko srednjoškolskih.

Na IV srednjoškolskim igrama uzeće pored prijavljenih 1000 jugoslovenskih srednjoškolaca i oko 500 studenata nemačkih srednjih škola u Češkoslovačkoj i jedna grupa studenata iz Poljske (Poljski ustav iz Orlove). Isto tako su prijavljeni Mađari za posebne nastupe te Rusi (učeni i učenice ruskih srednjih škola), koji će na akademiji u Lucerni prikazati ruske igre u narodnim nošnjama.

SAVEZ ČSL. LEGIONARA POKLONIĆE SOKOLSKOJ DECI ZASTAVU

Češkoslovačka obec legionara donela je odluku, da češkoslovačkoj sokolskoj deci pokloni zastavu. Članstvo je dobilo zastavu prilikom sleta 1926 godine od strane Pretsednika-Osloboditelja Masarika; godine 1932 prigodom IX svesokolskog sleta češkoslovačkom naraštaju poklonio je zastavu jugoslovenski naraštaj, a na ovome sletu eto dolazi red i na sokolsku decu, koja će dobiti zastavu od udruženja boraca za slobodu češkoslovačkog naroda — legionara.

NASTANBA NA X SLETU

Odbor za nastanbu javlja, da je spremljeno u hotelima dovoljno soba za prenočišta gostiju. Gostima iz Češkoslovačke biće unapred osigurane sobe sa napomenom, da će uvek dobiti prvenstvo gost iz inostranstva, u koliko bi se javio, dok bi domaći dobili u zamenu sobu u manjem hotelu ili pansionu.

Isto tako osigurano je mnogo privatnih soba kod praških porodica, koje se vesele da prime goste, učesnike X svesokolskog sleta. Prijave za nastanbu se i dalje primaju.

Vozne povlastice za Sokole koji putuju na slet u Prag

Za Sokole koji će putovati na X svesokolski slet u Prag odobrene su još sledeće vozne povlastice:

na parobrodima: Jadranske plovidbe, Dobrovačke plovidbe i Zetske plovidbe 50%;

na željeznicama: Direkcije Slavonske podravske železnice, Belišće, Direkcije Drinske banovine, Šabac, Direkcije Poževačke železnice Dunavske banovine i Direkcije Šumsko-industrijskog poduzeća „Šipad“, Drvar, povlastica od 75%.

ZA TAKMIČARE NARAŠTAJA I ČLANSTVA

Pripadnici Sokola Kraljevine Jugoslavije, koji će učestvovati na sletu u Pragu (muški naraštaj i članstvo), u koliko će se takmičiti i u prostim vežbama, takmičiće se u prostim vežbama u kojima će u Pragu nastupiti Savez SKJ.

II obrambni zbor Sokolske župe Ljubljana

Po izgledu bratskega češkoslovačke Sokolstva, je priredila Sokolska župa Ljubljana u nedelju 8. maja t. l. II. svoj obrambni zbor, ki je znova dokazal, da je sokolska misel trdno zasidrana v srcih vseh pripadnikov ljubljanske sokolske župe. Zbor se je izvršil v vzorni disciplini in požrtvovalnosti od najstarejšega članstva do drobne sokolske dece. S svojim dostojanstvenim nastopom si je Sokolstvo ljubljanske župe v nedelju pridobilo še večje število odkritosrdnih prijateljev. Množice, ki so tvorile špalir po mestnih ulicah, koder se je vila mogočna povorka, so navdušeno pozdravljale korakajoče sokolske legije.

Ze zgodaj zjutraj so se zgrinjale po mestnih ulicah sokolske edinice, ki so prišle z vlaki ali drugimi prevoznimi sredstvi proti novemu telovadišču Sokola II v Trnovem. V urejenih vrstah s državnimi trobojnicami so prihajale edinice druga za drugo na zbornu mesto, kjer se je pričelo takoj uvrščanje za manifestacijski sprevod po Ljubljani na letno telovadišče ljubljanskega Sokola v Tivoliju. Udeležba je bila rekordna, vendar bi bila gotovo še večja, da ni mnoge, zlasti oddaljenejšie edince zadržal nočni dež, ki se je večkrat vliil v nalivih. Vendar pa moremo biti z udeležbo jako zadovoljni. Sokolske mladine bi bilo seveda tudi mnogo več, da se ni vršil dopoldne telovadni nastop meščanskih šol, ki je odvzel gotovo nad 500 obojega naraščaja.

Pod vodstvom župnega načelnika br. Franje Lubeja in njegovih sodelavcev v tehničnem odboru, je bila povorka kmalu uredjena, ki se je pričela točno ob 9 pomikati iz telovadišča Sokola Ljubljana II po glavnih mestnih ulicah proti telovadišču ljubljanskega Sokola. Veličastno povorko so otvorile čete sokolskih kolesarjev 683 po številu in 32 Sokolov motornih vozačev. Njim je sledil župni načelnik br. Franjo Lubej z župnim strokovnim odborom, župna uprava s starostom br. dr. Pipenbacherjem na čelu v kateri je bil tudi I nam. staroste Saveza SKJ br. Engelbert Gangl, za njimi so nosili

Nemci neće učestvovati na međunarodnim takmičenjima u Pragu

Karlo Steding, visoki funkcioner nemačkih turnera, obavestio je zasebnim pismom predsednika tehničke komisije Međunarodne telovežbačke federacije (FIG-e) g. Igenena, da nemačka međunarodna takmičarska vrsta članova i međunarodna vrsta članica ne mogu učestvovati na međunarodnim takmičenjima u Pragu 29 i 30 juna o. g. Kao razlog naveo je pripreme za turnerske svečanosti, koje će se održati u Bratislavi.

Obe nemačke vrste osvojile su na olimpijskim igrama u Berlinu prvenstvo sveta; tada se takmičilo samo na spravama, dok je za sadanje međunarodno takmičenje u Pragu obavezno i takmičenje u lakoj atletici. Prema tome obe nemačke vrste neće doći da brane prvenstvo sveta u Pragu.

štirje bratje zastave slovenskih naroda (bolgarsko, češkoslovaško, jugoslovensko in poljsko) in okrog 16 jugoslovenskih državnih zastav, za godbo 40 pešpolka Triglavskega je korakal vod rediteljev pod vodstvom br. Borisa Gregorke, nato vodniki moškega naraščaja in močne čete naraščaja 812 po številu, za godbo Sokola I Tabor se je uvrstila moška deca, 915 po številu za njo ženska deca 872 s svojimi vodnicami, oddelki ženskega naraščaja 532, jeseniška sokolska godba, župna načelnica s. Vazzazova, čete članic 768, trboveljska sokolska godba in čete članstva 1816. Sprevod so zaključili jezdecji (38), skupina tovornih avtomobilov in rdeči križ. Vsa ta pestra množica je štela 6.468 sokolskih pripadnikov, ki je z več kot 60 zastavami strumno korakala po mestnih ulicah na zbornu mesto v Tivoliju.

Na telovadišču ljubljanskega Sokola so se med tem zbrali številni člani oficirskega zbora ljubljanske posadke s polkovnikom br. Ljubomirom Živanovičem, kot zastopnikom komandanta dravske divizije. Na tribini so zavzeli svoja mesta I nam. staroste Saveza SKJ br. Gangl in župna uprava s starostom br. dr. Pipenbacherjem na čelu.

Ko je bila vsa sokolska armada uvrščena na telovadišču je zadonelo povelje župnega načelnika br. Lubeja „Mirno.“ Vse je utihnilo in že je godba dravske divizije intonirala „Bože pravde“, nakar se je polagoma dvigala na visok jambor naša ponosna državna trobojnica. Ko je bila tako izkazana čast državni zastavi, je stopil pred mikrofonski župni načelnik br. Franjo Lubej, ki je v zanosnem govoru omenil pomen II obrambnega zbora za Sokolstvo in narod. Izrekel je zahvalo blagopokojnemu Viteškemu Kralju Aleksandru I Ujeditelju, ki je znal ceniti sokolsko delo, da je z zakonom odredil Sokolstvu kot splošno narodno-vzgojni organizaciji prvo mesto v državi. (Navzočni so spomin Viteškega Kralja počastili s klicem „Slava!“). V tem umevanju se je — je dejal brat Lubej — naša župa poklonila pred Njegovim likom na Ra-

keku v nedeljo 24 aprila t. l. Samo Njemu in nikomur drugomu ni bila namenjena naša pietetna svečanost. Sin Velikoga očeta, naš mladi sokolski kralj Peter II, kot starosta Sokola kraljevine Jugoslavije je porok za nedotakljivost in svobodni razvoj Sokolstva v naši državi.“ Nj. Vel. Kralju Petru II so nato zaorili navdušeni vzkliki „Zdravo“. „Veselimo se — je nadaljeval svoj govor brat Lubej — tudi navzočnosti oficirskega zbora naše vojske, saj veže našo hrabro vojsko in Sokolstvo isti obrambni duh, ista obrambna volja. Mi hočemo v najprisrčnejših odnosih z našo vojsko okrepiti in pomnožiti z vsemi silami njeno moč.“ Končno je pozval br. načelnik vse navzočne, posebno pa pa sokolsko mladino, na znano Tyrševo geslo: Vstani, živi, bori se, ne kloni! Godba je zaigrala „Pesem sokolskih legij“, ko so jo vsi navzočni ubrano zapeli. Sledil je zatem pozdrav slovanskim zastavam, ki so se polagoma dvigale med petjem slovanske in sokolske himne „Hej Slovani.“

Župni podstarosta br. inž. Lado Bevc je nato prečital nastopni brzojavki:

Nj. Vel. Kralju Petru II, Beograd.

Na drugem obrambnem zboru sokolske župe Ljubljana zbrano članstvo, naraštaj in deca iz vseh edinic, 6.468 po številu, pošilja svoje prve misli Vašemu Veličanstvu z najlepšimi željami za zdravlje ljubljanskega Kralja in starešine, za srečo naroda, za moč in slavo Jugoslavije. Z zvestobo vdani sokolskim idealom pozdravljamo svojega vladarja, junaški dom in rod Karadorđevićev, z iskrenim sokolskim: Zdravo!

Savezu SKJ, Beograd.

Z geslom: Le naprej brez miru, hočemo svoje delo nadaljevati v dobro Kralja, naroda in države v ponos sokolske misli.

Obe brzojavki sta bili z navdušenim odobravanjem sprejeti.

Sledil je nato odmor na telovadišču Ljublj. Sokola, medtem pa so navzočni z napetostjo pričakovali tekmovalcev bojne tekme, ki so se je udeležili člani

in naraščajniki. Vojna tekma je bila nekaj izrednega in je pokazala krasne uspehe sokolskega vzgojnega dela. Pri naraščaju je takmovalo v tej panogi 19 vrst, vsaka s tremi naraščajniki. Uspehi so bili nastopni: 1 mesto Ljubljana — Moste 30 min. 41 sek., 2 Borovnica, 3 Medvode, 4 ljubljanski Sokol, II. vrsta, 5 Ježica, 6 Dol. Logatec, 7 ljubljanski Sokol I. vrsta, 8 Sokol I Tabor.

Bojne tekme članstva se je udeležilo 41 vrst s tremi člani. Tekma članstva je bila težja in so bili tudi tukaj doseženi presenetljivi uspehi. Članske tekme so bile končane ob 12.30 in so dale nastopne uspehe: 1. mesto Lavrica II vrsta 186 točk ali 90.73%, 2. Sokol I Tabor 1. vrsta, 3. Kočevje, 4. Lavrica 1. vrsta, 5. Ljubljana III 1. vrsta, 6. Sokol I Tabor 2. vrsta, 7. Ježica 2. vrsta, 8. Ježica 1. vrsta, 9. Št. Vid nad Ljubljano.

Po končani tekmi je bil še odmor do 13., nakar je godba Sokola I zaigrala državno himno in so bile spuščene naša državna zastava in zastave slovanskih narodov. V vzornem redu in disciplini se je spet uvrstila povorka z zastavami in po glavnih ulicah krenila na letališče ob Šmartinski cesti, kamor so prihiteli množice iz mesta in okolice, da prisostvujejo ostalemu sporedu zbora. Po prihodu na letališče je bil kratek odmor, nakar so bile vaje članstva in naraščaja z godbo za praški zlet, starejše članstvo pa je izvajalo redovne vaje. Uspeh pregleda vaj je bil dokaj zadovoljiv, treba pa bo do župnega zleta še precej pile, da bodo šle vaje gladko in strumno. Občinstvo je z zanimanjem sledilo poteku vaj.

Ob 16.30 je bil zbor na letališču zaključen. Brat župni načelnik Lubej se je zahvalil vsem za veliko pozornost na zboru, spet se je uvrstila mogočna povorka, ki je veselo prepevajoč odkorakala proti mestu do glavnega kolodvora, kjer je bil razhod in so se vsa društva v najlepšem redu in disciplini razšla. II. obrambni zbor je sijajno uspel. — H.

Putni pravac župa za odlazak na slet u Prag i povratnik sa sleta

Na slet u Prag kao i na povratku sa sleta župe će putovati sledećim putnim pravcima:

1) Župa Banja Luka:

Banja Luka — Sunja — Zagreb — Koprivnica drž. gr. — Đekenješ — Nad Kanjiža — Sombathelj — Đer — Orosvar — Petržalka — Bratislava — Brno — Praha.

2) Župa Beograd:

Beograd — Novi Sad — Subotica drž. gr. — Kelebia — Budapest — Sob — Helemba — Bratislava — Brno — Praha.

3) Župa Bjelovar:

Bjelovar — Križevci — Koprivnica drž. gr. — Đekenješ — Nad Kanjiža — Sombathelj — Đer — Orosvar — Petržalka — Bratislava — Brno — Praha.

4) Župa Celje:

Celje — Pragersko — Kotoriba drž. gr. — Murakerestur — Nad Kanjiža —

Sombathelj — Đer — Orosvar — Petržalka — Bratislava — Brno — Praha.

5) Župa Cetinje:

Cetinje — Zelenika — Uskoplje — Gabela — Mostar — Sarajevo — Slav. Brod — Vinkovci — Subotica-drž. gr. — Budapest — Sob — Helemba — Bratislava — Brno — Praha.

6) Župa Karlovac:

Karlovac — Zagreb — Koprivnica drž. gr. — Đekenješ — Nad Kanjiža — Sombathelj — Đer — Orosvar — Petržalka — Bratislava — Brno — Praha.

7) Župa Kragujevac:

Kragujevac — Lapovo — Beograd — Novi Sad — Subotica drž. gr. — Kelebia — Budapest — Sob — Helemba — Bratislava — Brno — Praha.

8) Župa Kranj:

Kranj — Ljubljana — Zidani Most — Pragersko — Kotoriba drž. gr. — Murakerestur — Nad Kanjiža — Som-

II obrambni zbor Sokolske župe Ljubljana

Prednjački tečaj Sokolskog društva Beograd, održan od 15-III do 20-IV o. g.

bathelj — Der — Orosvar — Petržalka — Bratislava — Brno — Praha.

9) Župa Ljubljana:

Ljubljana — Zidani Most — Pragersko — Kotoriba dr. gr. — Murakerestur — Nađ Kanjiža — Sombathelj — Der — Orosvar — Petržalka — Bratislava — Brno — Praha.

10) Župa Maribor:

Maribor — Pragersko — Kotoriba dr. gr. — Murakerestur — Nađ Kanjiža — Sombathelj — Der — Orosvar — Petržalka — Bratislava — Brno — Praha.

11) Župa Mostar:

Mostar — Sarajevo — Slav. Brod — Vinkovci — Subotica dr. gr. — Budapešt — Sob — Helemba — Bratislava — Brno — Praha.

12) Župa Niš:

Niš — Beograd — Novi Sad — Subotica dr. gr. — Kelebija — Budapešt — Sob — Helemba — Bratislava — Brno — Praha.

13) Župa Novo Mesto:

Novo Mesto — Karlovac — Zagreb — Koprivnica dr. gr. — Đekenješ — Nađ Kanjiža — Sombathelj — Der — Orosvar — Petržalka — Bratislava — Brno — Praha.

14) Župa Novi Sad:

Novi Sad — Subotica dr. gr. — Kelebija — Budapešt — Sob — Helemba — Bratislava — Brno — Praha.

15) Župa Osijek:

Osijek — Beli Manastir dr. gr. — Mađarbolj — Peč — Ujdombovar — Budapešt — Sob — Helemba — Bratislava — Brno — Praha.

16) Župa Petrovgrad:

Petrovgrad — Velika Kikinda — Banatsko Arandelovo dr. gr. — Sereg — Seget — Kečkemet — Budapešt — Sob — Helemba — Bratislava — Brno — Praha.

17) Župa Sarajevo:

Sarajevo — Sl. Brod — Vinkovci — Subotica dr. gr. — Sob — Helemba — Bratislava — Brno — Praha.

18) Župa Skoplje:

Skoplje — Niš — Beograd — Novi Sad — Subotica dr. gr. — Kelebija — Sob — Helemba — Bratislava — Brno — Praha.

19) Župa Split:

Split — Ogulin — Karlovac — Zagreb — Koprivnica dr. gr. — Đekenješ — Nađ Kanjiža — Sombathelj — Der — Orosvar — Petržalka — Bratislava — Brno — Praha.

20) Župa Sušak:

Sušak — Oštarije — Karlovac — Zagreb — Koprivnica dr. gr. — Đekenješ — Nađ Kanjiža — Sombathelj — Der — Orosvar — Petržalka — Bratislava — Brno — Praha.

21) Župa Šibenik:

Šibenik — Perković Slivno — Ogulin — Karlovac — Zagreb — Koprivnica dr. gr. — Đekenješ — Nađ Kanjiža — Sombathelj — Der — Orosvar — Petržalka — Bratislava — Brno — Praha.

22) Župa Tuzla:

Tuzla — Doboj — Sl. Brod — Vinkovci — Subotica — dr. gr. — Budapešt — Sob — Helemba — Bratislava — Brno — Praha.

23) Župa Užice:

Užice — Čačak — Lajkovac — Obrenovac — Beograd — Novi Sad — Subotica dr. gr. — Kelebija — Budapešt — Sob — Helemba — Bratislava — Brno — Praha.

24) Župa Varaždin:

Varaždin — Čakovec — Kotoriba dr. gr. — Murakerestur — Nađ Kanjiža — Sombathelj — Der — Orosvar — Petržalka — Bratislava — Brno — Praha.

25) Župa Zagreb:

Zagreb — Koprivnica dr. gr. — Đekenješ — Nađ Kanjiža — Sombathelj — Der — Orosvar — Petržalka — Bratislava — Brno — Praha.

Tečajevi za nepismene

Naredba Ministra prosvete o upotrebi učionica za narodno prosvjećivanje

U cilju pomaganja akcije na narodnom prosvjećivanju g. Ministar narodne prosvete uputio je Kr. banskim upravama i školskim nadzornicama za grad Beograd raspis V Br. 1352 od 24 februara o. g., kojim se stavlja u dužnost nastavnicima i starešinama svih škola, da trebaju, pored ličnog učešća u poslovima narodnog prosvjećivanja, svesrdno da pomažu i svaku drugu akciju u tome pravcu.

Radi važnosti ovog raspisa i da se njime upoznaju naši sokolski pregaoci na narodnom prosvjećivanju, mi ga ovde donosimo u celosti.

Raspis, izdan pod gore navedenim brojem glasi:

— Školskim zakonima i raspisima zahteva se od nastavnika svih škola — narodnih, građanskih i srednjih — da aktivno rade na prosvjećivanju naroda. Taj rad ne treba shvatiti kao nametnutu dužnost, već se prožeti svešću o dugu inteligencije prema narodu i velikom značaju podizanja kulture najširih narodnih slojeva. Radi toga sve što ide u prilog narodnom prosvjećivanju i njegovom ekonomskom podizanju, mora naći u nastavnicima pobornike, inicijatore, saradnike i pomagače. Trebalo bi da nastavnici budu predvodnici svih kulturno-prosvetnih pokreta u svojim mestima, ali se od njih s pravom očekuje da pomognu svaku tuđu akciju u ovom pravcu.

Razna mesta često obilaze pretstavnici društava i ustanova, koje je Ministarstvo prosvete odobrilo ili ih pomaže moralno i materijalno, da prirede tečajevе ili održe predavanja u cilju narodnog prosvjećivanja. Razumljivo je da ovakvim licima treba da se nastavnici nađu pri ruci kao poznavaoци mesnih prilika, te im savetom i preporukama omogućе što uspešnije izvođenje zadatka. Teško je zamisliti indiferentnost nastavnika kao kulturno-prosvetnih poslenika prema ovim akcijama za prosvjećivanje naroda, a nemoguće da bi se mogao naći neko ko bi, ma iz kakvih pobuda, pokušao da ih ma na koji način ometa.

Međutim iz nekih izveštaja, koje je dobilo Ministarstvo i u kojima se navode konkretni slučajevi, vidi se da ima ponegde indiferentnosti prema poslovima i naporima za prosvjećivanje naroda i nesuretljivosti nastavnika i starešina škola prema licima koja ih izvode.

Stoga preporučujem da nastavnici i starešine svih škola, pored ličnog aktivnog učešća u poslovima narodnog prosvjećivanja, prihvataju svesrdno akcije koje u tom cilju preduzmu druga lica i ustanove, i da im izlaze u susret, ustupajući dvornice za predavanja, priredbe i tečajevе kao i nastavna sredstva do granica predviđenih školskim zakonima.

Ministar prosvete

Dim. Magarašević, s. r.

Toplo pozdravljamo ovo naređenje g. Ministra prosvete. Sokolstvo će se naročito moći njime da koristi. Iako se na molbu Saveza Sokola Kr. Jugoslavije našlo odziva kod većine banskih uprava i dobila dozvola da se mogu upotrebljavati školske učionice u svrhu širenja pismenosti u narodu preko naših sokolskih jedinica, ovo je naređenje dobro došlo i kao sankcija te dozvole, a također je dobro došlo za slučajeva, gde se upotreba učionica nije dozvoljavala.

U smislu Sokolske Petrove petoletnice učinjen je apel na sve sokolske jedinice, da se odano i predano prihvate rada na suzbijanju nepismenosti u našem narodu. Pripremna akcija je u tome pogledu već potpuno i odavno okončana, samo je bilo ponegde smetnje u nedostatku prostorija za taj rad.

Mnoge naše jedinice, naročito čete, još nemaju svojih domova i teškom mukom obavljaju i svoj redovan posao, i bez sumnja da taj rad biva još i teži, ako se proširuje i kakvom novom akcijom. Mi verujemo, da će se ovim naređenjem g. Ministra prosvete omogućiti u svakoj jedinici održavanje tečaja za nepismene i time znatno popraviti stanje pismenosti kod našeg naroda.

Ovim naređenjem mnogo će dobiti i inače svaka druga akcija našega Sokolstva koja ide u prilog narodnog prosvjećivanja,

kao što su predavanja, akademije, sokolska sela, lutkarstvo i pozorišta.

Sokolstvo je i dosada u nastavnicima imalo svoje glavne saradnike i pomagače, a ovim raspisom dato im je još više poleta kako u aktivnom učešću, tako i u pružanju potrebnih sredstava za koja će se za ovakve prilike uvek lako naći izvora, kada se zna da je sa ista osiguravaju kreditima iz banovinskih budžeta.

Iako je u pogledu tečaja za nepismene, koje vode sokolske jedinice, ovo naređenje malo okasnilo, ono će korisno da posluži u toku idućih godina koje stoje pred nama u znaku Sokolske Petrove petoletnice, kako za tu svrhu, tako i za svaki budući rad koje vrše sokolske jedinice u vezi s narodnim prosvjećivanjem.

Neka ovo naređenje bude i jedan vidni dokaz kolika se važnost daje radu na narodnom prosvjećivanju, u koje na prvom mestu spada rad na suzbijanju nepismenosti. Neka se ono uvaži kao jedna ilustracija primera koji polazi i od samoga g. Ministra, neka posluži i kao poticaj da se svojski poduhvatimo rada na narodnom prosvjećivanju i da na njemu ne mirujemo, neka se ne gleda mnogo na neke beznačajne forme i neka nam one ne vezuju ruke i dobru volju. Kod korisnog rada forma je sporedna a glavni su: suština, smisao i cilj.

Smatramo da nam je bilo potrebno reći cvo nekoliko reči, da bi na taj način dali razumeti našim jedinicama i njihovim funkcionerima, da očekujemo od njih što obilnije rezultate u sokolsko ideološkom pravcu, jer je glavna smetnja otklonjena, pa time želimo da izrazimo, kad ovo konstatujemo, i zahvalnost g. Ministru prosvete, što je ovim svojim naređenjem, odnosno preporukom svojim prosvetnim organima, otklonio svaku smetnju.

J. U.

Organizacija naraštajskih ferijalnih putovanja

Da bi dalo prilike i omogućilo našem naraštaju, da putujući upozna krajeve svoje domovine, načelništvo Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije je već prošle godine počelo s organizacijom kratkočasnih vremena i nedovoljnih prijavi, pratkočasnih vremena i nedovoljnih prijavi, tada se nije mogla izvesti potpuna organizacija ovog naraštajskog ferijalnog putovanja.

Prošlih dana je načelništvo Saveza SKJ poslalo župama podatke, koje su župe bile poslale prošle godine, da ih sada ponovno pregledaju i da utvrde, da li su još tačni i u važnosti. Osim toga poslalo je okružnicu u kojoj se pozivaju jedinice, da preko župa prijave nova svratišta i dobrotvore. U tim prijavama treba navesti naslov jedinice i ime dobrotvora, tačnu adresu, te broj broj prenoćišta, na krevetu i slami, i broj onih koji su voljni dati hranu i za koliko braće ili sestara. U tim prijavama treba navesti tačno saobraćajne veze kako se može doći do dotičnog mesta. Treba naznačiti ime brata ili sestre na koga se trebaju braća i sestre da obrate i svrhu korištenja povlastica naraštajskih ferijalnih svratišta.

Te prijave treba da stignu načelništvu Saveza SKJ do 1 juna, jer je potrebno da se još pre svršetka školske godine otštampa spisak svratišta i dobrotvora.

Naraštaju treba skrenuti pažnju na ugodnosti koje mu se pružaju organizovanjem naraštajskih ferijalnih svratišta, u koju svrhu treba odmah početi štednjom i izradom nacrtu putovanja. Naraštajci koji će putovati, dobiće od načelništva Saveza SKJ spisak svratišta i dobrotvora, a njihove jedinice će im izdati posebne legitimacije sa sličkom, na osnovu koje će moći da se koriste povlasticama naraštajskih ferijalnih svratišta. Uz spisak svratišta i dobrotvora biće priložen i pravilnik kao i uputstva o korištenju naraštajskih ferijalnih svratišta.

NAČELNIŠTVO SAVEZA SKJ
Omladinski otek

Utakmice u gadanju

Na X svesokolskom sletu u Pragu vrše se pored ostalog i utakmice u gadanju po sledećem rasporedu:

I. — Viši razdeo:

a) malokalibarskom puškom na razdaljini 50 metara na međunarodnu metu sa 10 krugova u 3 položaja

b) vojnom puškom na udaljenosti od 400 koraka na međunarodnu metu sa 10 krugova 100/60 cm., u 3 položaja.

2. — Niži razdeo:

a) vazdušnom puškom na udaljenosti od 15 metara na mestu sa 10 krugova 11/3-4 cm., u 3 položaja.

b) vojnom puškom na udaljenosti 300 koraka na međunarodnu metu sa 10 krugova 100/60 cm., u 3 položaja.

I. — Viši razdeo:

a) malokalibarska puška 50 metara meta 20/14 cm. (ležeći, klečeći ili sedeći i stojeći) bez podpora, 10 metaka u svakom položaju sa 2 obavezna metka pre gadanja u svakom položaju.

b) vojnička puška, 400 koraka, meta 100/60 cm. položaj i ostalo kao pod a).

II. — Niži razdeo:

— vazdušna puška 15 metara meta 11/3-4. položaji i ostalo kao pod I/a.

— vojničkom puškom, meta 300 koraka, meta 100/60 cm. ostalo kao I/a; za svaki položaj određeno je 15 minuta za gadanje.

Malokalibarske puške moraju biti 6 mm. i svaki takmičar mora je nabaviti sam, jer na strelištu neće biti pripremljene. Metci se mogu kupiti na strelištu.

Vazdušne puške moraju biti kalibar 4 mm. i mora je svaki takmičar doneti zajedno sa metcima.

Za utakmice sa vojničkom puškom upotrebljavaje se samo puške »Manliher«, model 95; takmičari mogu ovakvu pušku doneti sa sobom. Oni koji ove puške nemaju, imaće ih pripremljene na strelištu. Dozvoljeno je da dva ili nekoliko takmičara gadaju iz iste puške. Metci se mogu nabaviti na strelištu.

Sve puške, malokalibarske, vazdušne, vojničke, su prilikom takmičenja bez kafeva.

Utakmice se vrše 5/7-1938 god. od 8 časova u Pragu na vojničkom školskom strelištu u Kobilisima.

Na ovim utakmicama mogu uzeti učešća i Sokoli Kraljevine Jugoslavije, koji odlaze na ovogodišnji slet u Prag. Ove utakmice biće utakmice pojedinaca, a ne odeljenja. Utakmičari putuju o svom trošku.

Bratske sokolske župe zainteresovane društva i čete o ovoj utakmici kao i nastajaje da se Sokoli prijave, kako bi i mi bili zastupljeni u ovoj vrsti discipline na sokolskom sletu u Pragu.

Napominje se, da se za ove utakmice mogu prijaviti samo oni Sokoli koji su sigurni da u ovoj disciplini mogu reprezentovati naše Sokolstvo. Oni Sokoli koji su početnici u ovoj grani sporta i nisu sigurni da mogu izvući čistan rezultat neka se sada ne prijavljuju.

Kako je ovo prvi nastup naših Sokola na takmičenjima u ovoj vrsti discipline posle osnivanja streljačkog oteka, koje se obavlja pre nego što su izvršena predviđena takmičenja po društvima-četama, župama i Savezu, to se nemaju podaci o vrednosti i sposobnosti pojedinih strelaca, usled čega je teško u župama i Savezu izvršiti izbor strelaca. Zbog ovoga se stavlja samim članovima, da oni poklone svu ozbiljnost ovom poslu i da ne dozvole da se kompromituju ako bi se prijavljivanjem za takmičenje osećali nesposobnim.

Društva-čete i župe će prijavljene Sokole-strelce dobro oceniti prema podacima koje im o sposobnosti za ovu vrstu sporta stoje za svakog prijavljenog takmičara. Sve one koji ne budu po mišljenju društva-četa odnosno župe sigurni da će opravdati poverenu im ulogu ne uzimati u kombinaciju za ovu vrstu takmičenja.

One pak prijavljene takmičare koji ulevaju nadu da će postignuti povoljne rezultate na takmičenjima podvrgnuti odmah važbanjima u gadanju, tako da se za ovo kratko vreme dobro pripreme.

Za sledeća ovakva takmičenja Savez, župe i društva-čete imaće sigurne podatke pošto će se po programu koji se predviđa svake godine obavljati takmičenja po društvima-četama, župama i u Savezu.

Na kraju još jednom da se ponovi: u obzir za ova takmičenja mogu doći samo oni strelci koji su sigurni, a to su: svi oni koji su u vojsci dobili medalju »Dobrom strelcu«, oni koji su na utakmicama pojedinih streljačkih društva dobili nagrade, kao i svi ostali koji su imali lepe uspehe za vreme gadanja u bilo ma kom društvu.

Župe će prikupiti od društva-četa izveštaje poimenično za svakog prijavljenog takmičara i podneće izveštaj Savezu najdalje do 1 juna 1938 godine, sa spisikom takmičara.

Takmičari treba da budu uneti u spisak po društvima-četama, sa sledećim rubrikama: red. broj; ime i prezime; zvanje; kada je i gde i koliko dobio nagrada ili pohvala za gadanje; kojom puškom želi da gada; ima li sopstvenu pušku ili ne; primedba.

Negativne izveštaje treba također poslati do određenog roka.

Zdravo!

Načelništvo Saveza SKJ
Streljački otek